

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5 Fylke: Møre og Romsdal
 Tilleggsspørsmål nr. Herad: Stordal.
 Emne: Vannbæring. Bygdelag: Stordal
 Oppskr. av: Peter O. Stavdal. Gard: Stavdal.
 (adresse): Stordal. G.nr. 88 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

- 1) Hjelperedskap til å bera 2 bytter med er to slag. Bringetre (eit), og byratre (eit). Byratre er nok det gamlaste. Kann tenkja at den er laga av 2 - 3 tømmer tjukk hene eller klevning, uthola før skuldre og ein halvsirkel utteke før halsen. Dette trestykke er ca. 70 - 80 cm. langt. Ned frå kvar ende gjeng band med krok i endane til passende høgde. Bringetre er omtrent av same lengde, er breidaste på midten og litt uthola og ligg tvers over magen. Ei lereim gjeng over skuldrene, gjennom hell i endene på treet og krokar i endane på lereima. Lagga trebytter er tildels i bruk den dag i dag.
- 2) Dette redskap er ikkje kjent her. Heller ikkje neko spesielle ski til å draga på.
- 3) Trur ikkje at det var neko fast regel før kven som skulle bera vatn av husbøndsfolket. Det gjekk vel helst på omfart, og det måtte vel helst vere eit arbeid før vaksne karar.
- 4) Det mest alminneleg her i bygda ne er vassledning, både i fjøs og stovhus. Det er nok dei siste 50 år at denne innlegginga har føregått. I vinter (1947) frauss omtrent alle vassledningar her og ein fekk då ein prøve på kor det var i gamle dagar. Det letvintaste var vel

2

á keyra vatn i sár , tunner eller transprekspann..
Ein flat fjolebotn opp i tunna met skvalping var bra.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING 583
adr. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5

Fylke: Møre og Romsdal

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Stordal.

Emne: Vannbæring.

Bygdelag: Stordal

Oppskr. av: Peter O. Stavdal.

Gard: Stavdal.

(adresse): Stordal.

G.nr. 88 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR =

1) Hjelperedskap til å bera 2 bytter med er to slag. Bringetre (eit), og byratre (eit). Byratre er nok det gamlaste. Kann tenkja at den er laga av 2-3 tommar tjukk hone eller klovning, uthola for skuldre og ein halvsirkel utteke for halsen. Dette trestykke er ca. 70-80 cm. langt. Ned frå kvar ende gjeng band med krok i endane til passende høgde. Bringetre er omtrent av same lengde, er breidaste på midten og litt uthola og ligg tvers over magen. Ei lereim gjeng over skuldrene, gjennom hol i endene på treet og krockar i endane på lereima. Lagga trebytter er tildels i bruk den dag i dag.

2) Dette redskap er ikkje kjent her. Heller ikkje noko spesielle ski til å draga på.

3) Trur ikkje at det var noko fast regel for kven som skulle bere vatn av husbondsfolket. Det gjekk vel helst på omfart, og det måtte vel helst vere eit arbeid for vaksne karar.

4) Det mest alminneleg her i bygda no er vassledning. både i fjøs og stovehus. Det er nok dei siste 50 år at denne innlegginga har foregått. I vinter (1947) fraus omtrent alle vassledningar her og ein fekk då ein prøve på kor det var i gamle dagar. Det letvintaste var vel å køyra vatn i sår, tunner eller transpotspann. Ein flat fjølebotn opp i tunna mot skvalping var bra.

---o o o---

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
adr. NORSK FOLKEMUSEUM 583

BYGDØY

Kell avskrift L. Aall.

Peter O. Skardal.

M. v. R.
Skardal.

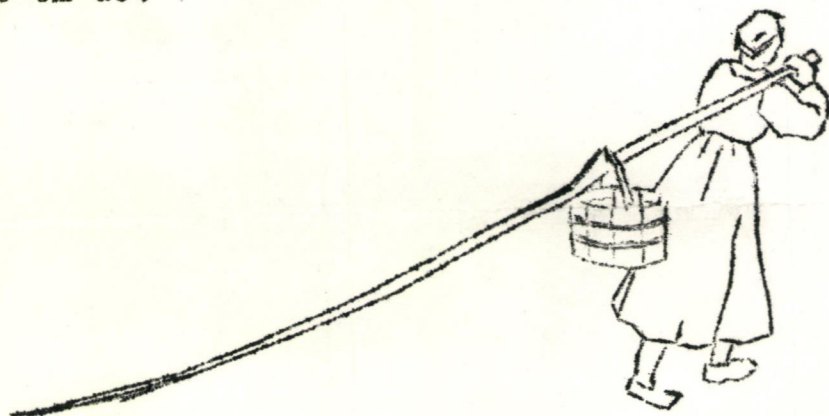
I samarbeid med
KULTURGEOGRAFISK REGISTRERING
PÅ VESTLANDET

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampla over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ?

Har ein bruka kumøkk til brensel ?

Tilleggsspørsmål til nr 5. Vannbæring

Å bera vatn på stong er ikkje kjent her

Tilleggsspørsmål til nr 12.

Brukt av fiskebein, fiskehovud eller dunnøtt til brensel er ikkje kjent

2361